

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
 Інститут управління, технологій та права

ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ

«СХВАЛЕНО»
 на засіданні приймальної комісії
 ДУІТ

Протокол № 02 від «02» 02 2020 р.
 Ректор ДУІТ В.В. Панін

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Інституту управління,
 технологій та права

Протокол № 6 від «26» 01 2020 р.

Голова Вченої ради Інституту

М.В. Ковбатук М.В. Ковбатук

ПРОГРАМА

**вступного фахового випробування на навчання для здобуття рівня
 вищої освіти – першого (бакалаврського)
 зі спеціальностей
 051 «Економіка»,
 071 «Облік і оподаткування»,
 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
 073 «Менеджмент»,
 075 «Маркетинг»,
 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
 для осіб, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра та
 виконують у повному обсязі навчальний план за іншою спеціальністю та
 формою навчання**

Київ-2020

ЗМІСТ

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
2 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	3
3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ».....	4
4 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ».....	9
5 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	12

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Правил прийому до Державного університету інфраструктури та технологій Університет здійснює підготовку за рівнем вищої освіти – першим (бакалаврським) для осіб, які не менше одного року здобувають рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) та виконують у повному обсязі навчальний план за іншою спеціальністю та формою навчання.

Програма фахових випробувань зі спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» (далі – Програма) є нормативним документом Державного університету інфраструктури та технологій, який розроблено кафедрами «Економіки, маркетингу та бізнес-адміністрування», «Менеджменту, публічного управління та адміністрування», «Обліку і оподаткування», «Фінансів і кредиту» на основі освітньо-професійних програм підготовки за рівнем вищої освіти – першим (бакалаврським) галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» та 07 «Управління та адміністрування».

Програму розроблено з урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України та згідно Правил прийому на навчання до Державного університету інфраструктури та технологій.

Державний університет інфраструктури та технологій приймає на другий курс (з нормативним терміном навчання на вакантні місця) осіб, які не менше одного року здобувають рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) та виконують у повному обсязі навчальний план за іншою спеціальністю та формою навчання, на визначену кількість місць для здобуття рівня вищої освіти першого (бакалаврського).

Зарахування до Університету здійснюється за результатами вступного випробування в межах ліцензійного обсягу.

Вступники складають письмове вступне випробування з фаху, результати якого оцінюються за «двохсотбальною» шкалою.

Програма випробування включає два теоретичних питання з дисципліни «Економічна теорія».

2 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання починається від 100 балів. За вірну відповідь абітурієнт отримує:

Завдання	Максимальна кількість балів
Теоретичне питання 1	50
Теоретичне питання 2	50
Разом	200

Мінімальний прохідний бал – 130 балів. Якщо абітурієнт здав вступне письмове випробування на 0-129 балів, він не рекомендується до навчання.

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Основні напрямки і школи економічної теорії. Предмет економічної теорії. Економічні закони, принципи і категорії. Система економічних законів. Методи економічних досліджень. Позитивний і нормативний аналіз. Функції економічної теорії. Економічна теорія і обґрунтування економічної політики.

Тема 2. Економічні потреби та інтереси. Закономірності економічної поведінки споживача

Економічні потреби суспільства, їх суть і класифікація. Закон зростання потреб. Корисність продукту. Гранична корисність продукту. Економічний інтерес, його об'єкт і функція. Інтереси і потреби: діалектика взаємозв'язку. Закономірності економічної поведінки споживача.

Тема 3. Суспільне виробництво, його фактори та форми організації

Суть суспільного виробництва та його складові частини. Фактори суспільного виробництва та їх взаємодія. Функції суспільного виробництва. Натуральна форма організації виробництва. Товарна форма організації суспільного виробництва. Причини виникнення товарного виробництва, його суть, ознаки і роль у розвитку суспільства. Суб'єкти і об'єкти товарних відносин. Проста і розвинена форми товарного виробництва.

Функціонування товарного виробництва і його закони. Товар та його властивості. Вартість і ціна: альтернативні теорії.

Тема 4. Економічна система суспільства. Відносини власності

Економічна система: її сутність та структурні елементи. Суспільний поділ праці і структура продуктивних сил. Виробнича функція та її складові. Домогосподарства, підприємства і держава як суб'єкти економічної системи.

Типи і еволюція економічних систем. Формацийний і загально цивілізаційний підхід до типізації суспільства.

Відносини власності. Об'єкти і суб'єкти власності. Типи і форми власності.

Право власності. Виникнення і розвиток на сучасному етапі форм власності в Україні. Необхідність існування різноманітності форм власності в ринковій економіці. Структура власності в сфері транспорту. Роздержавлення та приватизація власності.

Тема 5. Гроші, їх функції та види

Виникнення і розвиток грошових відносин. Суть грошей. Функції грошей. Грошовий обіг і його закони. Визначення грошової маси, необхідної для обслуговування товарного обігу. Сталість грошового обігу. Грошові реформи, гроші, ціна та інфляція. Еволюція грошей.

Тема 6. Ринкова організація виробництва

Поняття ринку, умови його функціонування. Функції та структура ринку. Моделі формування ринкових відносин. Види ринків, їх особливості та характерні риси. Ринкова інфраструктура. Ринковий механізм. Проблеми переходу України до ринкової економіки.

Тема 7. Попит і пропозиція. Теорія ринкової рівноваги

Попит. Крива попиту. Закон попиту. Нецінові чинники попиту. Еластичність попиту.

Пропозиція. Крива пропозиції. Закон пропозиції. Нецінові чинники пропозиції. Еластичність пропозиції.

Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Встановлення ринкової рівноваги.

Тема 8. Конкуренція і монополія в ринковій економіці. Типи ринкових структур

Типи ринкових структур. Досконала конкуренція. Монополія. Монополістична конкуренція. Олігополія. Особливості ціноутворення на окремих ринках. Роль конкуренції в ринковому ціноутворенні. Вплив монополії на встановлення ринкової рівноваги. Антимонопольна політика. Антимонопольний комітет та антимонопольне законодавство.

Тема 9. Капітал, витрати виробництва і прибуток

Первісне нагромадження капіталу. Перетворення грошей в капітал. Загальна формула руху капіталу. Капітал як економічна категорія. Альтернативні теорії капіталу. Витрати

виробництва. Суть витрат виробництва. Види витрат виробництва та їх динаміка. Витрати виробництва, вартість товару і його ціна. Прибуток як економічна категорія. Теорії прибутку. Норма прибутку і фактори, що на неї впливають.

Тема 10. Доходи у ринковій економіці

Підходи до з'ясування проблеми формування доходів у ринковій економіці.

Винагорода за працю. Заробітна плата: сутність, форми, системи. Продукт праці та зарплата. Номінальна і реальна заробітна плата. Мінімальна зарплата та її критерії.

Прибуток. Норма прибутку. Функції прибутку. Чистий прибуток.

Позичковий процент. Норма позичкового проценту та фактори, що її визначають. Номінальна і реальна ставка. Рента – доход власника за використання землі. Види ренти.

Тема 11. Суспільне відтворення та економічне зростання

Суть і види економічного відтворення: просте і розширене відтворення.

Тіньовий сектор в економічному відтворенні. Національне багатство і його структура. Проблема розширеного відтворення багатства і шляхи розв'язання економічних проблем.

Суспільний продукт і його форми. Методи обчислення суспільного продукту. Система національних рахунків. Валовий внутрішній продукт (ВВП), його суть і відтворювальна структура. Валовий національний продукт (ВНП). Чистий національний продукт. Національний дохід. Концепції національного доходу. Економічне зростання та його розвиток. Типи економічного зростання. Фактори економічного зростання. Науково-технічна революція (НТР) та її роль в економічному зростанні.

Тема 12. Зайнятість і відтворення робочої сили

Зайнятість: суть і форми. Теорії зайнятості. Зайнятість та відтворення сукупної робочої сили. Зайнятість та рівень безробіття. Види і форми безробіття. Повна зайнятість в умовах ринкової економіки. Фактори розширеного відтворення робочої сили. Роль держави у відтворенні робочої сили. Проблеми зайнятості та відтворення робочої сили в Україні.

Тема 13. Економічна роль держави в ринковій економіці

Державне регулювання суспільного відтворення та його форми. Планування і програмування. Фінансова система і фінансова політика держави. Фіскальна політика. Фіскальні методи регулювання виробництва. Механізм грошово-кредитного регулювання.

Удосконалення механізму господарювання в Україні.

Тема 14. Закономірності розвитку світового господарства

Світове господарство: його суть і структура. Міжнародний поділ праці і спеціалізація. Міжнародні економічні відносини. Інтернаціоналізація господарських відносин і продуктивних сил. Транснаціональні корпорації та їх роль. Міжнародна економічна інтеграція. Головні інтеграційні угруповання світу. Форми економічних зв'язків. Світогосподарські зв'язки та їх форми. Виникнення світового ринку та його структура. Міжнародна торгівля та її економічні основи.

Сутність і форми руху капіталу. Міжнародна валютна система, валютні ринки і валютний курс. Проблеми конвертованості валюти. Платіжний баланс та його регулювання. Міжнародні валютно-фінансові організації. Міжнародний процес міграції робочої сили, інші форми міжнародних економічних відносин.

4 ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

1. Політекономія і економічна політика.
2. Виробництво та його роль у житті суспільства: продуктивні сили та виробничі відносини.
3. Економічні категорії та економічні закони.
4. Власність у системі виробничих відносин.
5. Відносини власності в Україні.
6. Роздержавлення та приватизація власності в Україні.
7. Економічний прогрес суспільства, його критерії та рушійні сили.
8. Суспільний прогрес та його періодизація.
9. Натуральне та товарне виробництво.
10. Еволюція товарного виробництва.
11. Товар і його властивості.
12. Величина вартості товару.
13. Походження, сутність і функції грошей.
14. Грошовий обіг.
15. Ринок як форма організації суспільного виробництва.
16. Інфраструктура ринкового господарства.
17. Різноманітність моделей ринкової організації господарства.
18. Конкуренція і монополія в ринковій економіці.
19. Капітал і прибуток.
20. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки.
21. Підприємництво: суть, суб'єкти і форми.
22. Проблеми банкрутства підприємства.
23. Кругообіг капіталу та його функціональні форми.
24. Основний і оборотний капітал.
25. Витрати і доходи підприємства.
26. Позичковий капітал і позичковий процент.
27. Кредитна система.
28. Акціонерний капітал.
29. Національне виробництво, його результати та основні макроекономічні показники.
30. Національний дохід та його використання.
31. Циклічний характер суспільного відтворення.
32. Відтворення суспільного продукту.
33. Зайнятість населення та ринок робочої сили.
34. Безробіття: сутність і причина. Типи, форми й рівень безробіття.
35. Держава в ринковій економіці.
36. Державне регулювання економіки: межі й форми.
37. Світове господарство: суть, етапи й закономірності розвитку.
38. Основні форми міжнародних економічних відносин та види інтеграційних формувань.
39. Проблеми інтеграції економіки України в світове господарство.
40. Економічні аспекти глобальних проблем.

5 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 №436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Макроекономіка [Текст]: навч. посіб. / [Н.П. Мацелюх та ін.] ; Держ. фіск. служба України, Ун-т держ. фіск. служби України. – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2018. – 429 с.
4. Гаркуша Ю.О. Політична економія: навч. посіб. / Ю.О. Гаркуша, І.Ю. Тур, Г.М. Шведова ; Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т». – Х. : ХАІ, 2011. – 151 с.
5. Гош О. П. Політична економія України : навч. посіб. / Гош О. П. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 244 с.
6. Економічна теорія : політекономія. Підручник/За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання-Прес, 2008. – с. 285.
7. Економічна теорія: політекономія. Підручник за ред. В.Д. Базилевича. — 7-ме вид. стер. — К.: Знання-Прес, 2008. – 719 с.
8. Ларіна Я.С. Політична економія [Текст] : навч. посіб. / Я.С. Ларіна, С.В. Фомішин. - Херсон : Олді-Плюс, 2016. – 502 с.
9. Максименко І. А. Політична економія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І.А. Максименко; Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Чернівці: Прут, 2012. – 597 с.
10. Політична економія. Курс лекцій: навч. посіб. / [Буряк П.Ю. та ін.; за заг. ред. Буряка П.Ю. та Гупала О.Г.]; Львів. держ. фін. акад.– Л.: Сполом, 2013. – 291 с.
11. Помінова І.І. Політична економія [Текст] : навч.-метод. посіб. / І. І. Помінова ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2016. - 267 с.
12. Юрчишена Л.В. Політична економія: навч. посіб. / Л.В. Юрчишена. – Вінниця: ВФЕУ, 2014. – 341 с.

**Декан ФУТ,
д.е.н., проф.**

С.М. Боняр

**Укладачі:
зав. кафедри «Економіки,
маркетингу та бізнес-адміністрування», д.е.н., проф.**

В.П. Яновська

**зав. кафедри «Менеджменту, публічного
управління та адміністрування», д.е.н., проф.**

О.О. Карпенко

**зав. кафедри «Обліку
і оподаткування», к.е.н., доц.**

С.М. Шуляренко

**зав. кафедри «Фінансів і кредиту»,
д.е.н., проф.**

Н.І. Богомоллова